

Obraćanje predstavnik, Visokog Petritscha, Wolfganga na Donatorskoj konferenciji za Srebrenicu

Dopustite mi da se prvo zahvalim organizacijama koje su sponzorirale održavanje ove konferencije, UN-u i UNDP-u, što su me pozvale da prisustvujem ovom značajnom događaju. Želio bih iskoristiti ovu priliku da ovdje, u prisustvu žena Podrinja, izrazim svoju punu potporu Programu oporavka Srebreničke regije koji je danas ovdje prezentiran.

Prema Aneksu 10 Dejtonsko-pariškog sporazuma, Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu ima mandat da koordinira aktivnosti koje poduzimaju međunarodne civilne organizacije. Želio bih istaći činjenicu da Program oporavka Srebreničke regije (SRRP) predstavlja ključni element kombiniranih napora koje međunarodna zajednica poduzima kako bi pružila praktičnu i suštinsku pomoć stanovnicima ove regije i omogućila im da nastave svoje dugo putovanje ka obnovi i ponovnom uspostavljanju svoje zajednice.

Ustvari, SRRP se eksplicitno zasniva na Planu aktivnosti za Srebrenicu. Moj Ured zajedno s SFOR-om, UN Misijom u BiH i UNHCR-om, kao i s Misijom OEES-a, radi na provedbi ovog plana s različitim međunarodnim agencijama, uključujući i CARE i EU Quick Impact Facility, kako bi pružio svoju pomoć i osigurao da društvena, obrazovna i ekonomska infrastruktura Srebrenice bude spremna prihvatiti potpuni povratak svih onih koji se žele vratiti. Vjerujem da će ovo konsolidirati i ubrzati napredak koji je do sada ostvaren.

Pomaganje ljudima da sačuvaju sjećanja na prošlost je prirodan i neophodan dio aktivnosti koje se poduzimaju kako bi im se

pomoglo da se okrenu budućnosti. U video-prezentaciji koju smo upravo vidjeli, prikazan je i kratak segment vrlo dirljivih scena s prošlogodišnjeg otkrivanja spomen-obilježja u Potočarima za vrijeme komemoracije masakra iz 1995. godine, čiji su osumnjičeni počinitelji, Radovan Karadžić i Ratko Mladić, nažalost, još uvijek na slobodi.

Planiranje i izgradnja Spomen-obilježja i mezarja u Potočarima, koje ovaj kamen-biljeg simbolizira, je projekat pod nadzorom mog Ureda čiji je cilj da osigura da žrtve ovog užasnog masakra nikada ne budu zaboravljene. Spomen-obilježje i mezarje se nalaze na lokaciji koju sam u jesen 2000. godine odredio za njihovu izgradnju. Na lokaciji je predviđen prostor za 10.000 mezara, musalu i ploču s imenima nestalih osoba. Trenutno se ispituju mogućnosti za otvaranje muzeja i arhiva, kao i pratećeg centra. Rad na ovom projektu je kompliciran ali je stabilan i odvija se i napreduje uz pomoć međunarodne zajednice i uz aktivno sudjelovanje svih najvećih udruženja preživjelih Srebreničana.

Aktivnosti Međunarodnog odbora za nestale osobe (ICMP), o kojima je upravo govorilo Njeno Veličanstvo, kraljica Noor, predstavljaju treći stub cjelokupnog rada međunarodne zajednice u Srebrenici. ICMP putem svog Instituta za nestale, koji koristi najnoviju tehnologiju za analizu DNA tijekom kompliciranog i osjetljivog procesa identifikacije posmrtnih ostataka, radi na izvršenju ovog zadatka kako bi preživjeli konačno mogli naći svoj mir. Identifikacija žrtava masakra znači da poginuli mogu biti dostojanstveno sahranjeni uz sve odgovarajuće obrede. Proces masovnije identifikacije žrtava je tek započeo i sada će biti ubrzan.

Program oporavka Srebreničke regije, Fondacija spomen-obilježja Potočari i aktivnosti ICMP-a, predstavljaju zajednički poduhvat međunarodne zajednice i njezinih domaćih partnera da se suoče s prošlošću i pripreme za budućnost. Iako je današnja donatorska konferencija usredotočena na SRRP, memorijalna komponenta kao i naponi koji se poduzimaju na

identifikaciji žrtava zaslužuju i zahtijevaju našu stalnu podršku.

Imajući ovo na umu, i dalje sam uvjeren, a to sam često ponavljao i udruženjima žrtava Srebrenice, da će dugoročno ostvarenje pravde za žrtve Srebrenice biti povratak Bošnjaka, obitelji žrtava, u svoje domove u Srebrenici. Ovaj proces je već u tijeku. SFOR, UNMIBH, UNHCR, OESS i druge organizacije koje djeluju u okviru Odjela za obnovu i povratak pri OHR-u naporno i produktivno rade kako bi osigurale da povratak u Srebrenicu prati održivo gospodarstvo u sigurnom okruženju. SRRP će predstavljati suštinsku i održivu potporu ovim naporima.

Povratak predstavlja samu srž Daytonskog mirovnog sporazuma. Povratak je i srž napora koji se poduzimaju da bi u srcu Europe zaživjela tolerantna i multikulturalna Bosna i Hercegovina. Povratak neće ukloniti posljedice ovog užasnog masakra. Međutim, povratak će pokazati da kreatori etničkog čišćenja nisu ostvarili svoje zločinačke ciljeve.